

Fremstillingen er en forklaring og fortolkning af bestemmelserne i den internationale overenskomst om godsbefordring på jernbaner af 23. november 1933, samt senere tillægsbestemmelser til nævnte overenskomst. Endvidere er reglerne i statsbaneloven af 27. juni 1946 om jernbanefragtkontrakten omtalt. Bogen følger i systematisk henseende samme rækkefølge som bestemmelserne i den internationale overenskomst. Af en indledende indholdsfortegnelse kan man se, hvor de tilsvarende regler er omhandlet i den danske statsbanelov. Bogen er således velegnet som håndbog, og da den tilmed er skrevet i et særdeles klart sprog, vil den sikkert få en lige så villig modtagelse som sin forgænger.

Ole Lando.

Joel Dean: Managerial Economics. Prentice-Hall, Inc. New York 1951
621 sider. \$ 6.65.

Forfatteren er professor ved Graduate School of Business ved Columbia Universitetet i New York, hvor der i noget udvidet form gives en uddannelse som på Handelshøjskolen i København, og bogen vil sikkert i høj grad blive anvendt af amerikanske studenter. I den danske handelshøjskoles terminologi burde bogen have heddet: »Omkostninger og prispolitik« og omfattet problemer svarende til Winding Pedersens kendte bog. Selvom det ikke er opgaven at sammenligne de to bøger, får man af Deans bog et stærkt indtryk af hensyntagen til hvad han kalder »top management«, hvor Winding Pedersen synes at koncentrere sig om forklaring af årsagssammenhæng.

Bogens over 600 sider omfatter 10 kapitler: Profits, Competition, Multiple Products, Demand Analysis, Cost, Advertising, Basic Price, Product-Line Pricing, Price Differentials og Capital Budgeting, og heraf er afsnittene om efterspørgsel og omkostninger de fyldigste.

Det værdifuldeste i Deans bog er hans stærke fremhævelse af, at en virksomhed normalt fremstiller og handler med en lang række produkter, og at dette fremkalder en række særlige driftsøkonomiske problemer, som ikke er særlig dybt gennemdrøftet af ældre driftsøkonomiske forfattere som f. eks. Chamberlin.

Således giver Dean en interessant fremstilling af det enkelte produkt i dets forhold til markedet, fra det kommer frem som en nyhed, der kun er for de få, og som derfor kan bære en høj pris, til det bliver en massevare, der kan produceres og sælges billigt. Endvidere fremhæves stærkt sammenhængen mellem salget af en virksomheds mange varer, hvorledes den ene vare fremmer salget og er med til at bære virksomhedens goodwill fremover.

Når Dean videre er i stand til at belyse sin fremstilling med eksempler og undersøgelser, som han i ikke ringe udstrækning selv har foretaget, og hvorved hans kurver ofte får et mere realistisk præg end hos mange andre forfattere, forstår man, at bogen er let at læse, ikke mindst for praktiske erhvervsledere, hvoraf nogle sikkert gang på gang bliver ledet ind på synspunkter, som de ikke tidligere har tænkt på.

Fremstillingen er en forklaring og fortolkning af bestemmelserne i den internationale overenskomst om godsbefordring på jernbaner af 23. november 1933, samt senere tillægsbestemmelser til nævnte overenskomst. Endvidere er reglerne i statsbaneloven af 27. juni 1946 om jernbanefragtkontrakten omtalt. Bogen følger i systematisk henseende samme rækkefølge som bestemmelserne i den internationale overenskomst. Af en indledende indholdsfortegnelse kan man se, hvor de tilsvarende regler er omhandlet i den danske statsbanelov. Bogen er således velegnet som håndbog, og da den tilmed er skrevet i et særdeles klart sprog, vil den sikkert få en lige så villig modtagelse som sin forgænger.

Ole Lando.

Joel Dean: Managerial Economics. Prentice-Hall, Inc. New York 1951
621 sider. \$ 6.65.

Forfatteren er professor ved Graduate School of Business ved Columbia Universitetet i New York, hvor der i noget udvidet form gives en uddannelse som på Handelshøjskolen i København, og bogen vil sikkert i høj grad blive anvendt af amerikanske studenter. I den danske handelshøjskoles terminologi burde bogen have heddet: »Omkostninger og prispolitik« og omfattet problemer svarende til Winding Pedersens kendte bog. Selvom det ikke er opgaven at sammenligne de to bøger, får man af Deans bog et stærkt indtryk af hensyntagen til hvad han kalder »top management«, hvor Winding Pedersen synes at koncentrere sig om forklaring af årsagssammenhæng.

Bogens over 600 sider omfatter 10 kapitler: Profits, Competition, Multiple Products, Demand Analysis, Cost, Advertising, Basic Price, Product-Line Pricing, Price Differentials og Capital Budgeting, og heraf er afsnittene om efterspørgsel og omkostninger de fyldigste.

Det værdifuldeste i Deans bog er hans stærke fremhævelse af, at en virksomhed normalt fremstiller og handler med en lang række produkter, og at dette fremkalder en række særlige driftsøkonomiske problemer, som ikke er særlig dybt gennemdrøftet af ældre driftsøkonomiske forfattere som f. eks. Chamberlin.

Således giver Dean en interessant fremstilling af det enkelte produkt i dets forhold til markedet, fra det kommer frem som en nyhed, der kun er for de få, og som derfor kan bære en høj pris, til det bliver en massevarer, der kan produceres og sælges billigt. Endvidere fremhæves stærkt sammenhængen mellem salget af en virksomheds mange varer, hvorledes den ene vare fremmer salget og er med til at bære virksomhedens goodwill fremover.

Når Dean videre er i stand til at belyse sin fremstilling med eksempler og undersøgelser, som han i ikke ringe udstrækning selv har foretaget, og hvorved hans kurver ofte får et mere realistisk præg end hos mange andre forfattere, forstår man, at bogen er let at læse, ikke mindst for praktiske erhvervsledere, hvoraf nogle sikkert gang på gang bliver ledet ind på synspunkter, som de ikke tidligere har tænkt på.

Endvidere finder jeg det tiltalende, at betragtningen, at grænseindtægt skal være lig med grænseomkostninger, ikke fremhæves så ofte, som man andetsteds finder. Deans elever lærer sikkert ikke at føle overlegenhed overfor den praktiske erhvervsleder, der finder det hensigtsmæssigt at kalkulere med enhedsomkostninger (d. v. s. at langtidssynspunktet også på dette område får sin berettigede plads ved siden af korttidssynspunktet).

Derimod finder jeg det mindre tilfredsstillende, at modsætningen mellem »top management«, der er fremadskuende og initiativtagende, og regnskabsføreren, der beskæftiger sig med det fortidige, fremhæves så stærkt. Det er måske nok rigtigt at sige s. 251 »The only values that are irrelevant for all decisions on what to do with a specific asset are its original cost and its book value«, men jeg indser ikke, at man kan komme til fuld klarhed over fremtiden uden at anvende årsagssætningen på et historisk (regnskabsmæssigt) materiale. At ville danne sig en mening om fremtiden uden at kende ret meget til fortiden, vil let føre til en ønsketænkning, der kan være rigtig og værdifuld, men ikke altid vil være det. Vi har i dansk økonomi eksempler på, at virksomheder har tænkt løsrevet fra de historiske erfaringer, som et rigtigt ført regnskab kunne vise, og at dette ikke har ført til tilfredsstillende resultater.

Det forekommer mig heller ikke helt tilfredsstillende, at »top management« efter Deans opfattelse ikke synes at skulle beskæftige sig meget med forholdet til staten. Tværtimod kunne jeg tænke mig, at en og anden erhvervsleder også i Amerika ville undersøge, hvad en påtænkt disposition kunne tænkes at føre til i forhold til skattevæsenet. Jeg kunne tænke mig muligheden af, at nogle mænd i »top management« stod overfor spørgsmålet om at vælge imellem to dispositioner, hvoraf den ene gav en større fortjeneste for virksomheden, medens den anden gav et større samfundsmæssigt udbytte (heri inkluderet beskatningen). Dette spørgsmål er af vidtrækkende betydning, fordi det rører ved grundsætningen i driftsøkonomien, at den enkelte virksomhed ved at arbejde i egen interesse også arbejder i hele samfundets. Men på dette spørgsmål får hverken regnskabsføreren eller »top management« nogen vejledning i Deans bog.

Selv om Deans bog således ikke giver svar på alle spørgsmål, indeholder den dog så meget nyt og interessant for den danske erhvervsleder, at jeg kan anbefale bogen som noget af det bedste, der i de senere år er fremkommet indenfor amerikansk driftsøkonomi.

P. P. Sveistrup.

Ulf af Trolle: Hårdare tider — hårdare tag. Institutet för distributions-ekonomisk och administrativ forskning. Meddelande nr. 2. Göteborg 1953. 191 sider. Sv. kr. 28,00.

Den tredje nordiske civiløkonomkongres, der afholdtes i Göteborg i dagene 16. til 19. august i år, optog til behandling det uhyre aktuelle problem, erhvervslivet er stillet overfor idag: At tilvejebringe ligevægt mellem omkostninger og indtægter under øjeblikkets truende prisfald. Til brug ved kongressen var der over dette brændende problem skrevet en bog,